

Поётахтинмиёзидан ҳужаймак
модлари заводи меҳнатчилари
Москвадаги Денниа комсомол
момли автомобил заводи иш-
чилари, инженер-техник ходим-
лари ва хизматчиларининг 1971
йилининг 17 апрелда коммунист-
лик шанбалик ўтказиш ҳақида-
ги ватанпарварлик ташаббусла-
рига бир овоздан маъқул қол-
данди.

Шу муносабат билан заводда
митинг бўлиб ўтди. Митингда

мосқаллиқар ташаббусига қў-
шилди» қарор қилинди.

Шанбаликда икчилар тежа-
қолганин ҳамашё ва материал-
лар ҳисобига 5 минг сўмлик
турли ҳужаймак буюмлари иш-
лаб чиқаришга аҳд қилидлар.

Комбинатнинг 940 ичиси
коммунистлик шанбаликда ишти-
роқ қилди. Шунинг билан иш
ҳақини тўққизинчи беш йиллик
Фонди ҳисобига ўтказиди.

М. ҲАКИМОВА.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ—КПСС БАЙРОҒИ

ХАЙРАТ-ДАМИЗ

Янги совет беш йиллиги ҳақидаги гап ўтган ҳафтадаги энг йирик воқеа бўлди. Марказий ва воқеада газеталари КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасининг баёнини босиб чиқардилар.

Мен Варшавада турли ёшдаги ва касбадаги кишилар билан ушрашдим, улар янги совет беш йиллиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини баёну дил ўртоқлашдилар.

Мария Витковская, автомобиль заводининг кўювчи — мастери:

— Янги бешйиллик ўз қўла-ми жиҳатидан кишини ҳайратга солади. Бирок менда ҳеч қандай шубҳа йўқки, у аниқ программа бўлиб, албатта муваффақиятли бажарилади.

Заводимиз ишчилари совет экономикаси, фани ва маданиятининг ютуқларидан чин юракдан қувонмоқдалар. Биз совет кишилари КПССнинг XXIV съездида қандай тайёргарлик кўраётганларини аўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдамиз.

Юсак мажбуриятлар, янги ташаббуслар, энг муҳими яхши яратувчилик меҳнати — булар совет меҳнатқилларининг ҳаққон партия съездида тайёраётган энг муносиб совғаларидир.

Иоланта СКОПЕЦКАЯ, Варшава университети аспиранти:

— XXIV съезд Директивалари лойиҳаси ҳақида мен Москва радиосидан ақшаба кўни эшитдим. Ҳозир Директиваларнинг тўла текстини диққат билан ўқиб чиқмоқдамиз. Шунинг айтишим мумкинки, янги беш йиллик Совет Иттифоқидан илмий-техника тараққиётининг ёрқин ва аниқ пайдидир.

Ўтган йил мен биринчи марта Москвада, Ленинград ва Киевда бўлиб, институтларнинг студентлар ва аспирантларининг илмий ишлари билан яқиндан танишдим. Бу ишларнинг қарийб кўпчилиги ҳалқ хўжалиги ахтиёрлари билан узвий боғланган.

КПСС XXIV съезди тасдиқлаётган улғур топириқларини ҳаётга табиқ эътида сизларга чин юракдан муваффақиятлар тилайман.

Ян ГАДОМСКИЙ, публицист, Катовици телемарказининг бош редактори:

— Директивалар лойиҳаси билан танишиб чиққан, мен репортаж ёзиш, йўқ, ҳатто совет ва поляк ўқувчилари учун бир наҳча материаллар ёзишга ўзини эҳтиё сездим.

Катовицда чикадига «Трибуна работница» газетасида мен поляк ўқувчиларига ўрта Осие республикалари, Сибирь, Узоқ Шарда кўргаларини хўқоқ қилиб бермоқчиман. Кўшиб кетайлик, «Трибуна работница» икки ойдан бугун мўтазам равишда «КПСС XXIV съезди олдидан» рубрикаси остида материаллар бериб бормоқда.

Катовици телевидениеси яқинда Совет Иттифоқи ҳақида кўп серияли ҳужжатли фильмларни кўрсатишни тугаллади. Ҳозирга қадар беш совет беш йилликлари, фан ва техника муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилувчи айрим фильмларни қайта кўрсатишни сўраб ёзилган кўплаб хатлар олмақдамиз. Биз бу талабни бажону дил адо эта-миз ҳамда Совет Республикалари, қардош халқларимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги тўғрисида янги телевизион программалар намойиш қилишни планлаштирмоқдамиз.

А. ПОЛЯКОВ, АПН мухбири, Варшава.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИХАСИ ҲАҚИДА ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ФИКРИ

ТУҒҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИНГ БАЖАРИЛИШИ КАТТА ХАЛҚАРО АҲАМИЯТГА ЭГА БУЛАДИ. СОВЕТ ЭКОНОМИКАСИНING УСИШИ ЖАҲОН СОЦИАЛИСТИК ҲАМДУСТЛИГИ КУЧЛАРИНИНГ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНИШИГА, ХИЗМАТ ҚИЛАДИ, ПЛАНЛИ СОЦИАЛИСТИК ХУЖАЛИК СИСТЕМАСИНING АФЗАЛЛИКЛАРИНИ ЯНА БИР МАРТА НАМОЙИШ ҚИЛАДИ. СОВЕТ ХАЛҚИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАЖАРИШ БИЛАН ТИНЧЛИК, ДЕМОКРАТИЯ ВА СОЦИАЛИЗМ УЧУН КУРАШАЕТГАН БАРЧА КУЧЛАРИНИНГ ЖИПСЛАШУВИГА МУНОСИБ ҲИССА ҚУШАДИ.

(КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳасидан).

БУЮК ХАЛҚАРО ХУЖЖАТ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан партия Директивалари лойиҳасининг матбуотда эълон қилиниши дарҳол дунё жамоатчилиги эътиборини ўзига жалб этди.

Бу ҳужжатга совет кишиларининг мутоқ ички иш си-фатидоғи қаралатгани йўқ. Ҳамма жойда унинг аҳамиятини баҳолашга ҳаракат қилинмоқда. Шунингдек, янги совет планининг амалга оширили-ши дунёдаги ишларнинг бори-шига қатъий таъсир кўрсатиши мумкинлигини шарҳланмоқда. Шундай бўлиши таъмомила та-биийдир, сабаби, Совет Иттифо-қининг халқаро ишлардаги сал-моғи, жаҳон сиебатидаги роли кўча қатта.

Дунёдаги 130 давлат ичидан олдиндан беш йилга мўлака-лаб, ўз иқтисодий тараққиёт-нинг қатъий режасини тузиб олиш имкониятига эга бўла-ларини жуда кам. Фақат соци-алистик тузумдаги мамлакатлар-гина шундай қила олади. Тўб социал ўзгаришлар йўлини та-лаб олган айрим беш мустақил давлатлар ҳам бу соҳада илк қадамларни қўймоқдалар.

Айни вақтда инсоният тари-хидан шундай бир фактни чет-лаб ўтиш мумкин эмас. У ҳам бўлса, дунёда энг биринчи со-циалистик давлат — Совет Иттифоқи экономикани умум-давлат миқёсда планлаштириш шарафига мўхсар бўлганли-дир. Худди ана шу мамлакат-дан — бир вақтлар қолоқ бўл-ган Россиядан, ҳозирги тенг ҳуқуқли социалистик миллат-лар иттифоқидан — «беш йил-лик», «беш йиллик план» деган сўзлар бутун дунёга парвоз қилди.

Ҳозир эса «беш йиллик» сў-зи интернационал маъно касб этди. Бу — сўз ўз маънуига кўра жуда салмоқли. У бирин-чи галда иқтимоий тараққиёт-ни аниқлади. Халқ барча бой-ликларининг хўжайини бўлиб қолган, ҳамма ишлаб чиқариш воситалари умуммиллий мулк-ка айланган мамлакатларга ҳаётини янги асосларда тўбдан қайта қуриш учун планлашти-ришнинг бутун афзалликлари-дан фойдаланиш имкони бор.

Ҳозирги совет беш йиллик тартиб бўйича туққизинчиси-дан. Аввалги ҳар бир беш йиллик янги ҳаёт қуришда му-ҳим босқич бўлган. Шу сабаб-дан бу беш йилликларнинг ҳеч

қайси бири жаҳон эътиборидан қолмаган.

Совет Иттифоқини улкан қу-рилиш майдонига қисс этса бў-лади. Ана шу жойда янги жа-мият биносини қуришга бирин-чи марта киришилган эди. Жа-ҳон оммаси бу бинонинг бирин-чи қаватлари қандай қурила бошлаганини аўр диққат билан кузатиб турди. Навбатдаги ҳар бир беш йиллик муваффақият-лари — социализм дўстларини қувонтирди. Негани, бу муваф-фақиятлар уларнинг янги ту-зумнинг ҳаётий қобилиятлари ва илгари мисли қўрилмаган яратувчилик имкониятларига бўлган ишончини мустаҳкамла-ди.

Душманлар эса ҳар гал ян-ги бинонинг навбатдаги қавати қурилмади қозади ёки бутунлай вақтон бўлиб қетади, деб умид қилардилар.

Совет кишилари социализм душманларининг ниётларини начилилик ва сабр-тоқат билан йўққа чиқариб келдилар. Мам-лакатда экономикани индустри-лаштириш ва қишлоқ хўжали-гини кооперативлаштириш им-конини берган биринчи беш йилликдан тортиб, совет эконо-микаси ва халқнинг турмуш фаровонлигини янада юксалти-риш вазифаларини ҳал этган кейинги беш йилликларга ҳам Коммунистик партиянинг аниқ илмий ҳисоб-китоби, улкан тап-шиқчилик роли ва меҳнатқил-лар оммасининг яратувчилик қобилияти намойиш бўлди. Ана шу яратувчилик ишдаги асри-нисонинг энг асосий ҳодисаси ҳисобланади. Шу тўғрйли со-циализм ер юзидан миллион-ларча кишилар учун тараққиёт манъалига айланди.

Янги беш йиллик план бўйи-ча Директивалар лойиҳасида ўтган беш йиллик натижалари ҳам эълон қилинди. СССР саноат ишлаб чиқариш ҳақими бир ярим баравар ўсди, реал даромадлар аҳоли жон бошига ҳисоблаганда учдан бир қис-мига кўнайди, СССРнинг иқтисо-дий ва муҳофаа потенциалы ан-ча ортди.

Директивалар лойиҳасида навбатдаги беш йиллик вазифа-си белгиланди. Бу вазифа со-циалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривон-лантириш, унинг самардорли-гини ошириш ва фан-техника тараққиётини негизда халқ ҳа-ётининг моддий ва маданий да-ҳим босқич бўлган. Шу сабаб-дан бу беш йилликларнинг ҳеч

қайси бири жаҳон эътиборидан коммунистлари ва бутун советлар қулай шарт-шароит букуд-га келтириш вазифасига бўй-сундириш йўлини ўтказиб келинмоқда. Бу сиебатнинг ҳа-ётийлиги мамлакатнинг бутун қудрати, агрессияга ҳал қилу-чи зарба бера олиш қобилияти билан мустаҳкамланган.

Импералистлар жаҳон озод-лик кураши фронтининг айрим участкаларида ўч олишга ил-тилмоқдалар, ҳарбий авантюра-лар қилмоқдалар. Американинг Вьетнамдаги «юкли уруши» ва Исроилнинг Яқин Шардаги агрессияси бунинг яққол кўр-сатиб турибди. Совет Иттифоқи агрессорларга зарба беришда Вьетнамнинг қарамон халқига ҳамда араб халқларига катта ёрдам кўрсатаётган экан. Бу ёрдам ўз интернационал бур-қини адо этмоқда. Ана шу ёрдам-дан ҳам совет беш йилликлар-нинг улғур интернационал ма-носини моддий ифодаланган.

Планларимизнинг халқаро миқёсдаги салмоғи шундай. Янги беш йиллик Директивалар лойиҳасида таъкидлан-ишича, совет экономикасининг ўсиши жаҳон социалистик ҳам-дўстлик курашининг янада мустаҳкамлалишига хизмат қи-лади. Планили социалистик хў-жалик системасининг афзалли-клари яна бир бор намойиш этади. Янги беш йиллик план Совет Иттифоқининг муҳофаа қувватини янада оширади, ле-мак, совет халқининг, соци-алистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатларини импералистик агрессия хавфидан янада ишончлироқ қўриқлаш имкони-ни беради, бутун ер юзидан тинч-ликсевар ва озодлик кураши ма-вқенини мустаҳкамлайди. Совет халқи янги беш йилликни байири билан тинчлик, де-мократия ва социализм учун курашаётган барча кўчларни мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшади.

Партия съезди Директивалари лойиҳасидаги ана шу қои-даларда совет халқининг Ком-мунистик партия раҳбарлигида, ер юзидан дўстлари ва маслак-дошлари билан инокликда бў-либ, амалга ошираётган улғур ишнинг ҳаққонийлигига қучук ишонч, ер курашида тинчлик ва тараққиёт учун қулай шарт-шароитни таъминлашда янги салмоқли ҳисса қўшиш аҳду-баймони тўла ифодаланган.

Спартак БЕГЛОВ, АПН сиесий шарҳчиси.

ЭКВАДОР. «Капитан Лухманов» совет савдо немаси Ман-та портига СССРда ишлаб чиқарилган тракторлар ва цемент олиб борди. Бу товарларни Эквадор ҳукумати ва «Компроба» хусусий фирмаси сотиб олган эди. Суратда: Манта портига ке-мадан юк тушириш пайти. ТАСС фотокроникаси.

МУҚАДДАС АНЪАНА

Поль ЛОРАН, Франция коммунистик партияси Сиесий бюроси аъзоси

Совет Иттифоқи социалистик системанинг капиталистик сис-темадан афзаллигини, иқтисо-дий тараққиёт суръатларида, социал проблемалар ва миллий масалани ҳал этишда, демокра-тияни ривожлантиришда усту-нлигини йилдан-йилга намойиш қилмоқда. СССР халқ хўжали-гини 1966—1970 йилларда ри-вожлантиришнинг асосий яку-нлари бунинг яққол кўрсатиб ту-рибди. КПСС янги беш йиллик-ка мўлакалаб совет халқи учун катта иштиқболлар оймоқда.

Франция ишчилар сиесий Со-ветлар мамлакатидан коммунизм қурилишини фахр билан куза-тиб бормоқда. Франциянинг энг яхши ўғил ва қизлари кейинги ярим аср мобайнида Франция-нинг марксиз-ленинчи комму-нистик партияси сафарига бир-лашдилар. Мамлакатимизда коммунистик ҳаракат дунёда биринчи социалистик револю-циянинг бевосита татсири ости-да пайдо бўлди ва ташкилий жиҳатдан расмийлашди.

Марсель Кашен ва унинг дўстлари Россиядаги пролетар революцияси галабасини аўр кў-таринклиги билан кутиб олди-лар. Улар Лениннинг маслак-даги билан социалистик партия-нинг революцион қанотиға та-яниб, 1920 йилнинг декабрида Франция коммунистик партия-сини ташкил этдилар. Бизда ле-нинча типдаги партиянинг ту-ғилиши, албатта, француз проле-тариятининг узоқ революцион ва прогрессив анъаналари ту-файли бўлди. Бирок, Россияда-ги социалистик революцияси, унинг гоъларни таъсирсиз бун-дай партия пайдо бўлишини ки-ши кўз олдига келтириши қи-йин.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҚАЛБИДА

СССРнинг социалистик мам-лакатларга муносабати қардош руҳи билан сугорилган.

Қудратли Совет давлатининг Шимолий Америка империа-листлар хўжани остида қол-ган халқлар билан ҳамкорлиги ҳар томонлама бебаҳодир. Фашизм ва мустамлакачиликка қарши, ўз миллий мустақили-ли, социал тараққиёт ва тинч-

лик учун курашаётган халқлар билан СССР бирдамлиги ҳам тексиздир.

Ана шу фактларни тушуни-ган ёки тап олган киши ки-шиниқ жамиятининг ривожла-ниши тўғрисида заррача ҳам та-саввурга эга бўла олмайд.

Мен ўтубу сатрларини ёзаёт-ган пайтда Советлар мамлакат-и КПССнинг XXIV съездиға тай-ёргарлик кўрмоқда. Совет ком-мунистларининг анжумани диқ-қат-эътиборда бўладиган маса-ла коммунизмнинг энг асосий мақсади — меҳнатқил инсон фаровонлиги, унинг бахт-саодат ҳақидаги масалалар.

Инсоният тарихида биринчи бўлиб каттако империя проле-тарлари эксплуататорлар сие-сийни ағдариб ташладилар ҳам-да чиқамак янги, озоод жамият пойдеворини қўйдилар. Октябрь исноиятининг капитализмдан социализмга ўтишини бошлаб берди. Эндилкида қудратли со-циалистик ҳамдўстлик қарор топти. Ҳозир бирорта ҳам ка-питалистик ёки ривожланмаган мамлакат йўқки, унда тараққи-ёт кўчлари социализм учун, марксизм-ленинчи гоъларининг таътибига учун, эксплуататор-ларга қарши, жаҳон жамиярини ва агрессия учун бўлган Аме-рика империялизмига қарши ку-раш олиб бормоқда бўлди.

Озодлик учун халқлар олиб бораётган ана шу курашда Ок-тябрь революциясининг байроғи ҳар бир ватанпарварнинг қалби-да муқаррар галаба раман сифа-тида ёлқиланиб турибди.

Хуан Рафаэль Солес БАРБОСА, Коста-Рика меҳнатқиллар умуи конфедерациясининг секретари.

Янги Гутадаги В. И. Ленин номи комбинат Польша металлургиясининг фахридир. Корхона Совет Иттифоқининг оғаларча ёрдам билан қу-рилган.

Суратда: поляк ва совет мутахассислари иссиқ прокат цехида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Европа социалистик мамлакатларининг ягона «Мир» энергетика системаси Чехословакия қаттиқ совуқ ва қор тушганда республика ша-ҳарлари ва корхоналарини энергия билан таъ-минлашдаги қийинчиликларни енгишда катта ёр-дам берди.

Суратда: «Мир» энергосистемасининг Прагада-ги марказий диспетчерини бошқариш пулти.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ЧССР. Жанубий Моравияда, Брно шаҳри яқини-да халқаро энг йирик газопроводнинг Чехослова-кия участкасини қуришга киришилди. Бу газоп-ровод Совет Иттифоқидан Чехословакия терри-торияси орқали ГДРға ва Габрий Европанинг бошқа мамлакатларига ўтади.

Суратда: «Пилимост» қурилиш биразмаси-нинг пайвандчиси Г. Петрш иш устида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ПОЛЬША. Қиш қаттиқ келганига қарамай Но-вино кўмир ҳавасининг шахтёрлари иш суръа-тини бушаштирмоқда. Ремонтчилар бригада-лари «Казимерж» шахтаси қончиларига катта ёрдам бермоқдалар.

Суратда: поляк қончилари қор бўрони пайти-да шикастланган лентали транспортёрларни ту-затишмоқда.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Улуғ санъаткорлар тугилди-лару ҳаёт билан абадий бирга қоладилар. Улар ўз замондошларини, узоқ ва яқин авлодларининг ҳамсухбати, сардош ва фикрдош бўлиб бирга қадам ташлайдилар. Ана шундай умрбоқий санъаткорлардан бири, украин халқининг буюк кизи Леся Украинкадир.

Леся Украинка улуғ Тарас Шевченко гоғлари ва ананаларининг давомчиси сифатида адабиётга кириб келди. Ушанг замондошлари — Иван Франко ва Михайло Коцюбинский, лар билан ҳамкор бўлиб, яқин олоднинг унуи курашга бахш этди.

Леся Украинка (Лариса Петровна Косач) 1871 йил 25 февралда Украинанинг Новоград-Волынский шаҳрида энели олода дунёга келди. Шониранинг болалиги деҳқонлар орасида ўтди. Деҳқон қўшиқлари, афсона ва эртаклари, урф-одатлари туйғун қизча қалбини, шуруни унга мафтун этди.

Леся болалигидаёқ оғир дард — суяк силлига чалинди. Бу шонрага мунтазам билим олиш имконини бермади. Лесядаги ҳайратомуз ўқир қобилият ва кучли ирода ҳасталик устидан голиб келди. У билимнинг ранг-баранг соҳаларини мустақил равишда чуқур ўрганди. Болалигидаёқ немис, француз, инглиз, поляк, болгар, италян, қадимги юнон ва латин тилларида бемалол ташлашарди. Ун тўққиз ёшида «Шарқ халқларининг қадимий тарихи» деган дарслик яратди.

Лесяларнинг онласи билимдон, адабиёт ва санъатга ўч эди. Отаси — Петр Косач рус

ЭРКНУЙЧИСИ

ва Европа адабиётини яхши биларди, онаси — Алёна Пчелка аса ўз даврининг таниқли адабаси эди. Уларнинг хонадонига украин маданиятининг арбоблари — ёзувчи, rassom, композиторлар тез-тез келиб турардилар.

Леся илк шеърларини 8—9 ёшларида ёзди. Унинг мисралари мушқийлиги, ҳиссиёт ва фикрга бойлиги билан кишини мафтун қилади.

Еш шонра шеърларидан иктомий мотивлар жуда эрта ўрин олди. У санъаткорнинг жамият ва инсонлар олдидagi бурчини барвақт ҳис этди.

1893 йилда Львовда Леся Украинанинг биринчи «Қўшиқлар қанотида» тўплами, бо-силлиб чиқди. Еш муаллиф кенг интобхонлар оммасида ҳали нотаниш эди. Биринчи китоб шонрага чинакам шўҳрат келтирди. Фольклор руҳи билан сугорилган шеърлар гоат тетик, ўйноқ, аини чоғда тигдор ва бадийи нафис эди.

Леся Украинка ўз ҳаёти ва ижодини ишчилар ҳаракати билан жуда эрта боғлади. Шон-ранинг тийран кўзлари «сул-мат ихра порлаган чироқ», — ишчилар ҳаракатини, унинг ис-тиқболини кўрди.

Уйғон, сени иш кутар, уйғон! Ҳайда туининг гафлат уйқусин, Ек, тоиготар машғалини сен, Кўёш чиқмай, уйғонмай жаҳон! («Тоиготар машғаллари», 1892 йил, Эркин ВОҲИ-ДОВ таржимаси).

Ушбу жўшқин мисраларни бедаво дард билан тушакда ётган йигирма бир яшар қиз ёзган эди.

Бу — шониранинг ҳаракат программаси эди. У янги давр, янги ҳаёт ва бўлажак олод-лигининг даракчиси, жарчиси бўлишни истади. «Менинг йў-лим» шеърини ёлғиз кураш йў-лини қоралайди, бирликка ча-қиради:

Елғиз бўлсам йўлдан тояман, Бирга бўлоак ҳақдир йўлимиз!

Леся Украинка 1897 йилда Кримда рус марксисти, социал-демократ С. Мержинский билан танишди. Бу етук ишчилобчи шонрага катта маънавий таъ-сир кўрсатди. Леся Украинка унинг кўмагида Карл Маркс-нинг «Капитал»ини ўрганди, социал-демократик адабиёт на-муналарини украин тилига тар-жима қилди. Петербургда чи-даган «Жизнь» журналида ў-қир публицистик мақолалар билан қатнашди.

Марксизм билан танишини натижасида шонра ижодиди си-фат ўзгариши юз берди. Асар-ларинда революцион мотив, граждалик туйғуси кучайди.

Куйларим! Нега сиз чақмоқдай бўлиб, Жангларда ёнувчи пўлат эмассиз? Е душман бошини бешафқат узиб Ташловчи шамшир қасос эмассиз?... Қасоскор ҳеч қачон жангда енгилмас, Хужумга кираркан қўшиқ-ла ҳамдам! Куйларим! Бу заиф кўзларга эмас, Жасур курашчига ёр бўлинг ҳар дам! («Куйларим», ЗУЛФИЯ таржимаси).

Леся Украинка революцион шонирнинг жангвор сўзини ёруғлик нурига, асов тўқчилла-рига, йўлчи юлдузга, чақмоқ қашишга, тигдор шамширга тенглаштиради.

«Леся Украинка қамоқларда азоб чекмаган дўстларига му-рожаат қилади. Уларга мадад ва матонат тилайди. «Дўстимга хотира учун», «Эртоқларга», «Эртоқча» шеърларида рево-люционерларнинг образини яратди. Шониранинг асарла-рини яшири борақаларда босила-

ди, ишчи-ешларни курашга руҳ-лантиради.

Леся Украинанинг биринчи рус революцияси йилларидаги лирикасида исёнкор халқнинг тетик руҳи, ишчилобчи қўшиқ-лари, ишчи отрядларининг қаҳ-рамонлиги ўз ифодасини тоиди. У қатор сиёсий шеърлар, олод-лиқни улугловчи «Говларда» деган драматик дoston ёзди. 1905 йилдаги революцион во-қеалар таъсирида «Куз эрғати» номли фантастик драмасыни яратди.

Леся Украинка шеърини ҳам мавзуд, ҳам жанр жиҳати-дан ранг-баранг. Унда сиёсий лирика ҳам, инсоний ҳиссиат-ларга тўлиқ сеғи лирикаси ҳам, прокламацион қўшиқлар ҳам мавжуд. «Крим хотирала-ри», «Крим садолари», «Мисра-да баҳор», «Оҳанглар», «Инку — кўз ёшлар» туркумларини жаҳон поэзиясига қўшилган дурдоналар деса арийдик.

Леся Украинка 1911 йилда энг гўзал драматик асари — «Урмон қўшиғини» яратди. Ун-да халқнинг азгулик ҳаёдаги идеаллари, қора кучларга қар-ши кураши, муҳаббат, бахт-нинг тантанаси улугланди, асарда афсона ва ҳақиқат уй-

ЛЕСЯ УКРАИНКА
ТУГИЛГАН КУНИНИГ
100 ЙИЛЛИГИГА

гуилашди. Санъаткорнинг шахс олодлиги ҳақидаги ўилари «Тош меабон» драмасыда поэтик ифо-фасини тоиди.

Шониранинг 1913 йилда ёзган энг сўнги асари «Орения»да катта умуминсоний гоғлар ил-гари сурилди.

Леся Украинка ҳаётидаги номига урта китоб чиқди, хо-лос. Чор самодержависе, реак-цион унсурлар шониранинг жўшқин овозини бўғишга, халқ орасидаги обрўсини йўққа чи-қаришга интидилар. Унинг асарлари тақиқланди, кучли цензура тўсиқларига дучор бў-лиди. «Қўшиқлар қанотида» кито-бининг 1904 йилдаги нашридан кўпгина мисралар, шеърлар чи-қариб ташланди.

Леся Украинка ижодий бало-ғат ёшида 1913 йилнинг 1 ав-густиди Грузиянинг Сурами шаҳрида вафот этди.

Халқ олодлиги, эрки йўлида жон фидо қилган инсонларга ўлим йўқ. Улар авлодлар қал-бига мангу яшайди. Леся Ук-раинка умрининг боқийлиги ана шунда.

МУХСИН ОЛИМОВ,
ТошДУ, СССР халқлари
адабиёт кафедрасининг
доценти.

Спорт

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари Кисловодскдан қайтиб келдилар. Ҳамшаҳарла-риниз Бокунинг «Нефчи» ко-мандаси билан бўлган конт-роль учрашувини 0:0 ҳисобида тугатдилар. Энди пахтакорчи-лар ўз майдонида 27 февраль-куни Озарбайжон футболчили-рини қабул қилиб, жавоб учра-шувини ўтказадилар.

Москванинг «Динамо» футболчилари Австралияди турнирда Фарбий Австрали-терма командаси билан учраш-дилар. Динамочиларнинг бу би-ринчи уйини 3:3 ҳисобида туга-ди.

Собиқ пахтакорчилар И. Тазидинов ва М. Шарипов тре-нерлик қилаётган «Янгир» футболчилари «А» класс ик-кинчи гуруҳида муеобақала-шадилар. Қўриқ ер спортчи-лари Хоразмга бориб, «Янгир-арчи» командаси билан ўртоқ-лик учрашувини ўтказишди. Бу командада ҳам собиқ пахта-корчи В. Виталов устозлик қилади. Составида Илуридзе, С. Мелкумов, Богутдинов, Еку-бов, К. Мўминов сингари таж-рибали уйинчилар бўлган «Ян-гир» бу учрашувда 2:1 ҳисо-бида ғалаба қозонди.

Баҳорги канику куллари Ереванда мактаб ўқувчилари терма командаларининг аянча-лий турнири ўтказилди. Бу турнирда ўзбекистонлик еш футболчилар ҳам тақлиф қи-линди. Республика спорт мак-таби ва «Пахтакор» футбол мактабининг ёшлари Исоқ Тош-муҳамедов бошчилигида ма-зкур муеобақаларга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Дунё хабарлари

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ЖЕНЕВА, 23 февраль. (ТАСС). Бугун бу ерда қу-ролсизланиш комитетининг навба-даги сессияси очилди. Сессия ишида 25 давлат — Аргентина, Бразилия, Болгария, Халқ Рес-публикаси, Вирта, Канада, Че-хословакия, Социалистик Рес-публикаси, Эфиопия, Венгрия, Халқ Республикаси, Ҳинди-стон, Италия, Япония, Мексика, Монголия, Халқ Республикаси, Марокаш, Нидерландия, Ниге-рия, Покистон, Польша, Халқ Республикаси, Руминия, Соци-алистик Республикаси, Швеция, СССР, Бирлашган Араб Рес-публикаси, Англия, АҚШ, Юго-славия Социалистик Федератив Республикасининг вакиллари қатнашмоқда.

Франция ҳам қуросизланиш комитетининг аъзоси бўлсада, лекин кейинги йилларда коми-тет ишида қатнашмаётди.

Сессия кун тартибига қисман қуросизланишга ва шунингдек ялли ва тўла қуросизланишга алоқадор, химия ва бактериоло-гия қуросини тақиқлашга, ядро синовларини тақиқлашга ядро қуросини давлатлар аслаҳо-насида олиб ташлашга ва уни йўқотишга доир жуда кўп маса-лалар ҳамда халқларнинг тинч-лиги ва ҳафсизлигига дахлдор бошқа проблемалар киритилган.

АГРЕССИЯ ТЎХТАТИЛСИН!

КАТМАНДУ. Бутуннепал тинчлигини ҳимоя қилиш коми-тетининг баёнотида бундай де-йилади: «Сайтндаги қўриқчо-режим ва ёллама аскарлар ёрдамида АҚШнинг Лаосга жи-нояткорона бостириб киришини таштиқ этганлиги бутун дунё-даги тинчликка ҳавф солмоқда. Бу ерда тарқатилган ана шу баёнотда комитет АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги урушини кен-гайтиришга қаратилган сиёса-тини кескин қоралади ва «Ла-осга қарши империалистик а-грессия дарҳол тўхтатилсин!» деб талаб қилди.

ЛИМА. Бутун Перу халқи, деб ёзади «Экспрессо» газе-та-си ўзининг редакцион мақола-

«ҚАМОҚҚА ТУШИБ ҚОЛГАН МИЛЛАТ»

ЛОНДОН, 24 февраль. (ТАСС). «Гардиан» газетаси Грециядаги ўз маҳсус мухбири-нинг бу мамлакатда полиция-чилар террор ави-олиб кет-ганлигини ҳикоя қилувчи мақо-ласини «Турмага тушиб қолган миллат» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Кейинги ойларидаги «воқеалар, деб ёзади мухбир, «қонуний лоақал оз-моз бўлса ҳам есла-тувчи нарсаларнинг ҳаммаси Грецияда сурбетлик билан йўқ қилиб ташланганлигини» ана бир марта яққол кўрсатиб ту-рибди. Масалан, бугун ноябрь ойида Греция маъмурулари сиё-сий рақибларини қамоққа олиш-ни яна бошлаб юбордилар. Ушанда 150 га яқин киши қа-моққа олинди. Уларни нима са-бабдан айбанаётганликларини айтмай шу вақтгача турмалар-да сақламоқдалар.

Сиёсий маҳбусларнинг онла аъзолари оғир аҳволга тушиб қолди. Улар ҳар қачон ишдан ҳайдалишлари мумкин, аммо янгида иш топшининг сира илоки йўқ.

Грециядаги режим, деб ёзади мухбир, аҳолини кўрбетиш учун турли методларини ишлат-моқда. Озми-қўми одамлар тулпанадиган жойларнинг ҳама-масида, барча маассасаларда полицияларга ҳабар етказиб турадиган чақимчилар жойлаш-тирилган.

— Бизни демократ-лар эканлигимизни ис-ботлаш учун сизларга икки йўл. Вьетнамлаш-тириш ёки америка-лаштириш. Қайси би-рини танлайсиз?

Американинг «Дей-ли уорлд» газе-ти-сидан.

ТАСС фотохроникаси.

СТУДЕНТЛАРНИ СУД ҚИЛМОҚДАЛАР

ПАРИЖ. (ТАСС). Португа-лиянинг Коимбра шаҳрида ма-ҳаллий университетга таълим олаётган беш студент суд қи-лиляпти. Судланаётган сту-дентлар бундан бир неча бурун Коимбрада полициячилар билан бўлган тўқнашувда қамоққа

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан — Москва кўрсатади, ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
18.25 — Кўрсатувлар програм-маси.

Ўзбек тилида: 18.30 — Ўсмир-лар учун: «Она-Ватан», 19.30 — «Ахборот» инфорацион програм-маси (рус тилида), 19.40 — Кар-дош халқлар — адабиёти, Шонра Леся Украинка тугилган кунини 100 йиллиги олдидан, 20.10 — «Ахборот» инфорацион програм-маси, 20.25 — «Тоғда» ёпирилган куч» (бадий фильм), 22.00 — Ўзбекистон областларининг КПСС XXIV съезиди бағишланган теле-визон фестивали, Самарқанд обла-сти.

23.25 дан — Москва кўрсатади, ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎКЎВ КЎРСАТУВЛАРИ
ПРОГРАММАСИ

11.30 — Жамиятшунослик, 10. синф. «Социалистик қонунийлик ва граждалик ҳуқуқини муҳофа-за қилиш» (рус тилида), 12.00 — Унв фильм, 12.25 — Жамиятшу-нослик, 10.синф. «Социалистик қонунийлик ва граждалик ҳуқу-қини муҳофаза қилиш» (Ўзбек тили-да), 17.00 — Хиния, 10.синф. «Сўнгий тала» (рус тилида), 17.30 — Эстетика асосларини факул-татив курс, 8—10 синф. «Социа-листик реализм».

ДУСТИК КИРАНИ
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
18.00 Янгиликлар панорамаси, 18.25 — «Нағовар қўшиқлар кўн-да», 18.55 — «Ўзбекистон рас-сомлари — партия съезиди» (Виставиди «репортаж»), 19.25 — Ўзбекистон ССР халқ артистаси Коммуна ИСМОИЛОВА куйлайди, 20.15 дан — Москва кўрсатади.

Театр

НАВОНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВ-ЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ.
ДА — 25/1 да Чин-Чин-Сам, 26/1 Оқуш кўли, 27/1 да Лайли ва Мажнун.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25, 26, 27/1 да Машаққатли йа-л. МУҚИМИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВ-ЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/1 да Фарғона тонг отгучи, 26/1 да Менинг жаннатим, 27/1 да Хотинининг эри.

Кино

Соқов ва сеғи — «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИ-НИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (якуфт соат-ларда), НАВОНИ НОМЛИ, «ЎЗБЕ-КИСТОН», «СПУТНИК», (кундуз ва кечурун), «ЧАНКА», (кундуз со-ат, 12, 2, 4, кеч 6 ва 8 да), САНЬ-АТ САРОНИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

Турк оғасининг васияти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (якуфт соатларда), «КҲҚҚА» (тоқ соат-ларда).

Гитарали қаллоб — «КОМСО-МОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатлар-да).

Любовь Яровая — «ЧАНКА», (кеч соат 9.45 минутда).

Мовий муз — САНЬАТ САРОНИ (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 1, 2 ярим ва 4 да).

Туллов — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛ-ЛИГИ» (кундуз ва кечурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
5 МАРТДАН БОШЛАБ РСФСР ВА ДОГИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ ЯРАГИ ГАГРИ, ҚУРБОНОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ «ЦОВКРА» ДОГИСТОН ДОРВОЗЛАРИ ва ВЛАДИМИР ТИН РАҲБАРЛИГИДАГИ ЎРГАТИЛГАН АНИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ ИШТИРОКИДА ҚИРГИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

Томоқлардан кеч соат 7 ярим-да бошланади.
6 мартда кундуз соат 3 ва кеч 6 да;
7, 8 мартда кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да кўрсатилади.
Шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 6 да;
Яшанба кунлари: кундуз со-ат 12, 3 ва кеч 6 да бошлана-ди.
Коллектив бўлиб кўршиш учун заъиллар қабул қилина-ди.
Олдиндан билет сотиш нас-саси эрталоб соат 11 дан иш-лайди.

МАШИНА ВА ХАРАКТЕР

Канадалик психологлар тад-қиқотидан му нарса маълум бўлдики, автомобилнинг ташиқ кўриниши билан унинг эгаси характери ўртасида муайин муаносиблик бор экан. Авто-мобилининг ҳақиқата тоза тугли-ши ҳайдовчининг эҳтиёткорли-гиди дарак бераркан ва аксин-ча, Канада полициясининг ва-киллари ҳам бунинг тасдиқла-ши: тоза тугиллаган машина-ларнинг эгалари бирор марта ҳам йўл тартиб-қондасини бу-зишмаган.

ШОВҚИН МАНБАЛАРИ

Голливуд киностудиясида ўт-казилган текшириш кишиларга

ҲАР ТЎҒРИДА

Энг кўп таъсир қиладиган то-вушлар олти хил бўлиши аниқ-ланди. Ҳавф-хатардан дарак бе-рувчи сигнал, ёнги тугишан ур-моннинг овози, узоқдан келаёт-ган от тугишининг товуши, ит-нинг ҳуриши, хотин кишининг чинкириши ҳамда туй маросим-ларда қилинадиган куйлар ҳам-маниннг диққатини дарҳол ўзига қаратар экан.

ТУТУНДАН ҲУТИ
Электр станциялари труба-ла-

ҚАДИМГИЛАР ИЗИ
Швеция полициясининг экс-перти Эрикссон археология про-фессори Острем билан бирга-лида жаҳонда биринчи бор қа-димги грек қулоқларининг бун-дан 3 минг йил муқаддам таж-ерлаган ишчилардаги қўл изла-рини аниқлашга муваффақ бў-лишди. Улар Крит, Кипр ва Афганининг қадимги усталари яшган буюмларда 140 га яқин қўл изларини суратга тушири-шди.

БИР СУТКАДА 48 СОАТ

Нияда яқиндаги Оливье гоғида ғалати бир тажриба ўт-казилди. Бу тажрибада маъ-луи бўлишча кеча-кундузнинг доимий алмашиботи туриниш ҳамда соатни кузатишдан маҳ-рум бўлган киши ўн сезмаган ҳолда тамомила бошқача куш тартибига ўтар экан. Бундай кишининг суткаси 48 соатдан иборат бўлиб, у 36 соат мутта-сил ишлаб, 12 соат ухлар экан. Француз тадқиқотчиларининг айтишларига қараганда, мазкур тадқиқотнинг натижалари кел-гусидидаги планеталарро саяҳат учун фойдали бўлиши мумкин.

РЕДАКТОР

А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШ-КЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Таш-кентского обкома КП Ўзбекистана, областного Совета депутатов тру-дящихся.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 836495 Редактор ўринбосар-лари — 835885, 837916. Машуул секретарь — 834808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936. Санъат, транспорт ва курилиш бўлими — 833786. Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — 835811. Қиш-лоқ хўжалиги, фан, маиша ва олий ўқув юртилари бўлимлари — 839050. Совет курилиши, маъшият кизмат ва шахар хўжалиги бўлими — 838761. Катталар ва оммавий ишлар бўлими — 834048. Эълонлар бўлими — 833142, Коммутиатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ А—1697. ИНДЕКС — 64697. Р. 03192.